

## **PREDLOG**

Povodom inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 92 st. 8, 9 i 10 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), koju je podnijela Mirjana Drašković iz Podgorice, Ustavnom sudu Crne Gore, a Vladi dostavio Ustavni sud Crne Gore, radi davanja mišljenja, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, daje sljedeće

## **M I Š L J E N J E**

Ustavnom sudu Crne Gore podnijeta je inicijativa za ocjenu ustavnosti člana 92 st. 8, 9 i 10 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), koju je podnijela Mirjana Drašković iz Podgorice.

Podnosilac inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 92 st. 8, 9 i 10 Zakona o bezbjednosti hrane, u bitnom navodi da su odredbe osporenog člana diskriminatorske i nezakonite iz razloga što sve mora biti podložno provjeri, a posebno kada je u pitanju zdravlje ljudi i faktori koji na to utiču. Nadalje ističe, da je članom 92 stav 1 tačka 10 zakona onemogućeno da se laboratorijski nalaz na mikrobiološka ispitivanja, kao što je potvrđan nalaz na prisustvo salmonele, provjeri.

Smatramo da nema osnova za prihvatanje podnijete inicijative.

U vezi sa podnijetom inicijativom, ukazujemo da je ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru, u koja spada zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja stanovništva.

Prilikom izrade ovog zakona, vodilo se računa i o ustavnim načelima člana 70 Ustava kojim je propisano da država štiti potrošače i da su zabranjene radnje kojim se narušava zdravlje, bezbjednost i privatnost potrošača, kao i o ustavnim načelima člana 23 Ustava kojim je propisano da svako ima pravo na zdravu životnu sredinu, na blagovremeno i potpuno obavješćavanje o stanju životne sredine, na mogućnost uticaja prilikom odlučivanja o pitanjima koji su od značaja za životnu sredinu i na pravnu zaštitu ovih prava, a posebno obaveza države je da čuva i unapređuje životnu sredinu.

Ukazujemo da je jedan od ciljeva donošenja Zakona o bezbjednosti hrane bio, između ostalog, usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama. Otpočinjanjem pregovora sa Evropskom unijom i dobijanjem mjerila za otvaranje pregovora u poglavlju 12 (Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika), dodatno se nametnula potreba za usklađivanjem radi obezbjeđivanja pravnog okvira za potpunu transpoziciju i implementaciju EU propisa u oblasti bezbjednosti hrane i stavljanje na tržište hrane i hrane za životinje: higijene hrane i hrane za životinje, mikrobiološki kriterijumi, upravljanje kriznim situacijama, pravila za bezbjednost hrane u pogledu informacija o hrani dostupne potrošačima, označavanja hrane, aditiva, ezima, materijala koji dolaze u kontakt sa hranom, brzo smrznute hrane, nove hrane i drugo, kao i specifična pravila za bezbjednost hrane za životinje, uključujući stavljanje na tržište, aditive, nedozvoljene supstance u hrani za životinje i zahtjeve za posebne kategorije hrane za životinje (medicinirana hrana).

Osporenom odredbom člana 92 stav 8 propisano je da se referentni uzorak ne uzima za lako kvarljivu hranu i ispitivanja mikrobioloških kriterijuma, a rezultat analize službenog uzorka smatra se mjerodavnim za dalje postupanje. Osporenom odredbom člana 92 stav 9 propisano je da subjekat u poslovanju hranom ili hranom za životinje, čiji su proizvodi predmet uzimanja uzoraka i ispitivanja, ima pravo da zatraži dodatno stručno mišljenje, bez dovođenja u pitanje obaveze nadležnog organa da preduzme hitne mjere u slučaju iznenadne opasnosti, a osporenom odredbom člana 92 stav 10 propisano je da u slučaju iz stava 9 ovog člana mora se obezbijediti dovoljan broj uzoraka za dodatno stručno mišljenje, osim u slučaju lako kvarljivih proizvoda ili vrlo malih količina raspoloživih proizvoda.

Iz naprijed navedenih odredbi (član 92 st. 8, 9 i 10) proizilazi da se referentni uzorak ne uzima za lako kvarljivu hranu. U slučaju lako kvarljive hrane nije moguće obezbijediti potrebnu pravnu i analitičku valjanost za dodatno stručno mišljenje, jer sam naziv lako kvarljiva hrana upućuje na specifična svojstva namirnica koja uslovljavaju način vršenja uzorkovanja, transporta i ispitivanja uzoraka.

U lako kvarljivu hranu spadaju (npr. mijeko i mliječni proizvodi koji nijesu termički obrađeni, svježe meso, mljeveno meso, crijeva, unutrašnji organi, svježa riba, rakovi, jaja, svježe pečurke, školjke...) čiji je rok trajanja kratak. Ovakva hrana se analizira što je moguće prije nakon uzorkovanja radi obezbjeđenja pravne i analitičke valjanosti. Za lako kvarljivu hranu, analize treba započeti u okviru 24h od uzorkovanja (npr. školjke), a za ostale vrste najkasnije 36h nakon uzorkovanja. Takođe, veoma je važno da se nakon uzorkovanja i za vrijeme transporta za ovu hranu preporučuje da se čuva na što manjoj temperaturi, ali da se izbjegne smrzavanje.

Uzimajući u obzir gore navedeno, a naročito vremenska ograničenja, potrebne rokove za vršenje analiza kao i propisane rokove trajanja proizvoda u slučaju lako kvarljivih proizvoda gdje nije moguće obezbijediti, potrebnu pravnu i analitičku valjanost za dodatno stručno mišljenje, te se stoga zakonom samo konstatuje nemogućnost vršenja ovakvih analiza.

Bitno je naglasiti i da sporna odredba člana 92 st. 8, 9 i 10 adekvatno predstavlja način vršenja službenih kontrola lako kvarljive hrane i u potpunosti usaglašena sa Regulativom (EZ) br. 882/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta o službenim kontrolama koje se sprovode radi provjeravanja poštovanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja.

Na osnovu svega gore navedenog smatramo da nema osnova za prihvatanje date inicijative i pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbi člana 92 st. 8, 9 i 10 Zakona o bezbjednosti hrane („SL.list CG“ br.57/15).